

SPIS TREŚCI

I WSTĘP.....	2
II CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE.....	2
III PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU.....	7
IV PROGRAM JEST SPÓJNY Z PROGRAMAMI.....	8
V DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE	9
VI. ADRESACI PROGRAMU.....	14
VII ZASOBY GMINY W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU.....	14
VIII CELE PROGRAMU.....	15
IX ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	16
X DZIAŁANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PROGRAMU.....	16
XI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ.....	17
XII REALIZACJA PROGRAMU I PRZEWIDYWANE EFEKTY	18
XIII MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU.....	18
XIV ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	19
XV SPAWOZDAWCZOŚĆ.....	19
XVI WYKAZ PLACÓWEK NA RZECZ OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.....	19

I WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy(Dz. U. z 2005r Nr 180 poz.1493 z późn. zm) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną , wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy i współdziałania instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Art. 6 ust. 2 *ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* wśród zadań własnych gminy wymienia m.in. opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

II CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie od wielu lat uważana jest za istotny problem społeczny. Ludzie niechętnie przyznają się do przemocy w rodzinie, jednakże jest to zjawisko coraz częściej ujawniane. Występuje ono we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia, czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci, które doznają lub są świadkami przemocy skutki tych sytuacji są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia człowieka. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości

i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną, z art.207 kodeksu karnego(Dz.U. z 1997r Nr 88,poz.553 z późn.zm.

.Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi: „§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. **JEST INTENCJONALNA** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. **SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca jest silniejszy.
3. **NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE** – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. do wolności, do nietykalności osobistej, do godności, szacunku itp.).
4. **POWODUJE CIERPIENIE I BÓL** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy w rodzinie, gdzie poszczególne formy najczęściej występują w połączeniu z innymi:

FORMY I SKUTKI PRZEMOCY W RODZINIE

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
PRZEMOC FIZYCZNA	szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie,	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata

	itp.	nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.	całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

Każdą z wyżej wymienionych form przemocy cechuje cykl składający się trzech faz:

1) **faza narastania napięcia** – w tej fazie wyraźnie odczuwalny jest wzrost napięcia pomiędzy

partnerami, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyny zazwyczaj tkwią poza rodziną. W większości przypadków są to drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja;

2) **faza gwałtownej przemocy** – w trakcie tej fazy następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata. Wybuch często jest nieadekwatny do przyczyny, którą podaje sprawca (dokonuje szkód psychicznych, fizycznych, niszczy sprzęty nie zwracając uwagi na krzywdę innych);

3) **faza miodowego miesiąca** – czas skruchy – okazywania troski i miłości. Sprawca próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Interwencja najczęściej następuje w fazie gwałtownej przemocy. Ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc i złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad rodziną. Faza miodowego miesiąca ma niezwykle silny wpływ na pozostawanie osoby jej doznającej w krzywdzącym związku. To w tej fazie rodzą się złudne nadzieje, że sprawca się zmieni. Faza ta jednak mija i przechodzi w fazę narastania napięcia.

Prawdziwym zagrożeniem jakie niesie ze sobą ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza.

Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy – faza narastania napięcia oraz gwałtownej przemocy

Sytuację przemocy w rodzinie często opisuje się także w innych kategoriach nazywanych przemocą „gorącą” lub „chłodną”.

Przemoc gorąca to gwałtowne wybuchy tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujące agresywne zachowania wobec najbliższych.

Przemoc chłodna przyjmuje najczęściej postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Stosujący przemoc, przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajduje dla nich usprawiedliwienie.

U ofiar przemocy domowej, doświadczających zespołu zaburzeń stresu pourazowego i poddawanych intensywnej przemocy psychicznej często rozwija się tzw. proces wiktylizacji, który zmienia poczucie tożsamości maltretowanej osoby. traci ona podstawowe poczucie bezpieczeństwa i uporządkowania życia, zaufanie do siebie i zaczyna źle o sobie myśleć, pragnie wycofać się z normalnego życia, izoluje się od innych. U części doświadczających przemocy pojawiają się tzw. wtórne zranienia, spowodowane niewłaściwymi reakcjami otoczenia, w tym instytucji powołanych do niesienia pomocy (ignorancja, pomniejszenie

problemu, bezradność i inne).Pod wpływem takich reakcji otoczenia, powtarzania się aktów przemocy oraz na skutek małej umiejętności radzenia sobie z urazami, osoba krzywdzona zaczyna przystosowywać się do roli ofiary i przestaje się bronić .Często obwinia się i przestaje oczekiwać poprawy sytuacji. Traci nadzieje oraz poczucie godności.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, relacje między doznającym a stosującym przemoc, odczuwane przez doświadczających skutki przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak: poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiają zachowania przemocowe.

W bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy czy stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Każda osoba podejmująca się pracy z pokrzywdzonymi czy stosującymi przemoc powinna robić to zgodnie ze swoim przygotowaniem zawodowym i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także mieć świadomość granicy swoich kompetencji.

III PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Program realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.),

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),

2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych

wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U.Nr 50,poz.259)

3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odbierania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie(Dz.U. z 2011r Nr 81,poz.448),
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010r w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy(Dz.U. z 2010r Nr 201,poz.1334),
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013.182 j.t.)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 , poz.1356 z późn.zm/,
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997r Nr 88, poz. 553 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r Kodeks postępowania karnego(Dz. U. z 1997r Nr 89,poz.555 z późn. zm),
9. Ustawa z dnia 17 listopada 1964r Kodeks postępowania cywilnego(Dz. U. z 2014, po.101,
10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 788),
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245),

IV PROGRAM JEST SPÓJNY Z PROGRAMAMI:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy 2006-2016
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy oraz Ofiar Przemocy na lata 2011-2015 ,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustrzyki Dolne na lata 2005 – 2015

- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014

V DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonania analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na terenie Gminy Ustrzyki Dolne przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami.

Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Skalę problemu przemocy w rodzinie najlepiej obrazują statystyki, opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Przedstawione poniżej zestawienia pokazują, iż w okresie wejścia w życie nowej procedury „Niebieskie karty” tj od października 2011 r. do 31 grudnia 2013r r., w 55 rodzinach została wszczęta procedura „ Niebieskiej Karty w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Procedura ta została głównie wszczęta przez przedstawicieli policji (39 rodzin) oraz przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (16 rodzin).

Tab. nr 1 Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez poszczególne instytucje

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”	Według nowej procedury Niebieskiej Karty od października 2011 r. do grudnia 2011 r.	Od stycznia do grudnia 2012	Od stycznia do grudnia 2013r	Ogółem
Przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	0	7	9	16

Policja	2	15	22	39
GKRPA	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	
Oświata	0	0	0	0
Ogółem	2	22	31	55

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w 4 przypadkach zawiadomił Prokuraturę Rejonową o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie. W przypadku 6 rodzin wystosowano wniosek do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Lesku, o niepokojącej sytuacji w rodzinie.

Przewodniczący Zespołu w przypadku 12 osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie złożył do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosek o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe. W 15 przypadkach Przewodniczący Zespołu złożył wniosek do Prokuratury Rejonowej w Lesku o skierowanie osoby na przymusowe leczenie odwykowe natomiast w 6 przypadkach o podjęcie działań w stosunku do sprawcy przemocy.

Tab. nr 2 Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmowane w związku z przemocą w rodzinie

	według nowej procedury Niebieskiej Karty Od - października 2011 r. do grudnia 2011 r.	Od 01 stycznia 2012 do 31 grudnia 2012	Od 01 stycznia 2013 do 31 grudnia 2013	Ogółem
Liczba zawiadomień złożonych do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 kk	0	0	4	4
Liczba zawiadomień złożonych do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka oraz rodziny	1	1	4	6
Liczba wniosków złożonych do GKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe	0	5	7	12
Liczba wniosków skierowanych do Prokuratury Rejonowej w lesku o przymusowe leczenie odwykowe	0	11	4	15

Liczba wniosków złożonych do Prokuratury Rejonowej w Lesku o podjęcie działań w stosunku do sprawcy przemocy w związku z przemocą	0	5	1	6
--	---	---	---	---

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Jak wynika z danych statystycznych Komisariatu Policji w Ustrzykach Dolnych, w 2011 r. doszło do **493** interwencji domowych na terenie Miasta i Gminy Ustrzyki Dolne, w przypadku 5 interwencji zostało wszczęte dalsze postępowanie, w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. W okresie od stycznia do grudnia 2012 r. odnotowano **474** interwencji domowych w związku z przemocą w rodzinie, w **5** przypadkach policja wszczęła dalsze postępowania, z uwagi na wystąpienie problemu przemocy w rodzinie. Natomiast od 1stycznia do 31 grudnia 2013r .zanotowano **406** interwencji domowych, dalsze postępowanie z art.207§ 1 kk zostało prowadzone w **13** przypadkach. Z danych tych można stwierdzić, iż liczba interwencji domowych jest malejąca jednak działania podejmowane przez policję na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców liczniejsze.

Tab. nr 3 Wykaz interwencji policji oraz podejmowanych postępowań w związku z przemocą w rodzinie

	2011 r.	2012	2013
Interwencje domowe W związku z przemocą w rodzinie	493	474	406
Postępowanie wszczęte w związku z podejrzeniem przestępstwa z art.207 §1 KK	5	5	13

Tab.nr 4 Liczba ofiar przemocy domowej oraz sprawców przemocy domowej

Rok	2011	2012	2013
Liczba interwencji domowych	493	474	406
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	69	41	30
W tym; liczba kobiet	59	33	27
W tym liczba mężczyzn	6	8	2
W tym liczba dzieci	4	0	1
Liczba sprawców przemocy domowej	56	39	28
W tym liczba kobiet	2	0	0
W tym liczba mężczyzn	54	39	28
W tym liczba nieletnich	0	0	0
Liczba sprawców doprowadzonych do izby wytrzeźwień	14	17	1
W tym liczba kobiet	1	0	0
W tym liczba mężczyzn	13	17	1
W tym liczba nieletnich	0	0	0

Od 2001r. prowadzony jest Punkt Konsultacyjny Ośrodka Interwencji Kryzysowej. W Punkcie Konsultacyjnym można bezpłatnie skorzystać z pomocy psychologa, prawnika, socjologa, pracownika socjalnego, psychoterapeutki ds. uzależnień.

Z analizy przedstawionych powyżej danych wynika, że przemoc w rodzinie na terenie naszej gminy jest problemem społecznym. Należy przypuszczać, że rzeczywista liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą jest znacznie wyższa niż wskazują na to przywołane statystyki. Osoby doznające przemocy domowej często przez wiele lat ukrywają swój problem, dlatego trudno jest określić dokładną skalę problemu przemocy. Od czasu powstania Zespołu Interdyscyplinarnego, działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie są intensywniejsze i coraz bardziej skuteczne. Ponieważ przemoc w rodzinie jest ciągle dużym problemem naszej gminy, należy zatem wzmocnić dotychczasowe działania, które powinny mieć charakter współpracy interdyscyplinarnej poszczególnych instytucji lokalnych. Efektem takiej współpracy będzie skuteczne zapobieganie, rozpoznawanie oraz przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom.

VI. ADRESACI PROGRAMU.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie adresowany jest do mieszkańców Miasta i Gminy Ustrzyki Dolne.

Program ten skierowany jest w szczególności do ofiar przemocy w rodzinie (w tym : dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji pracujących z dziećmi (nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, pracownicy służby zdrowia, księża).

VII. ZASOBY GMINY USTRZYKI DOLNE W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU.

1. Zasoby ludzkie - specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne - instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą :
 - Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Komenda Powiatowa Policji,

- Zespół Interdyscyplinarny
- Placówki Oświatowo -Wychowawcze,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- Zakład Opieki Zdrowotnej
- Organizacje pozarządowe

VIII CELE PROGRAMU

Cel główny:

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel ten oparty jest na realizacji zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy oraz pracy ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań i postaw tj.

- 1.Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2,zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 3.zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy.
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie
3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

IX. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada:

1. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
2. promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
3. edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie
4. działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy

X. DZIAŁANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PROGRAMU

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie

- 1.1 Zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiarów problemu przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, Ośrodka Pomocy Społecznej, , GKRPA, szkół, , Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej)
- 1.2 Monitorowanie problematyki przemocy w rodzinie oraz udzielanej pomocy.
- 1.3 Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych .

2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie

- 2.1 Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez organizowanie prelekcji, pogadanek, warsztatów profilaktycznych oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno- informacyjnych/ ulotek, broszur, wizytówek/ w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
- 2.2 Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki.
- 2.3 Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
- 2.4 Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom

3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

3.1. Szkolenia grup zawodowych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla potrzeb współpracy w grupach roboczych,

3.2. Szkolenie dotyczące problemu przemocy w rodzinie dla członków grup roboczych oraz członków zespołu interdyscyplinarnego wraz z dodatkowymi kosztami związanymi z zapewnieniem m.in cateringu ,zakupem artykułów żywnościowych, napojów, wody, kawy, herbaty oraz innych artykułów.

4.Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy

4.1 Udzielanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.

4.2 Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.

4.3 Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (np. organizowanie szkoleń i warsztatów edukacyjnych).

4.4 Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw.

4.5 Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

4.6 Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno- edukacyjny.

XI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ :

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,

2. Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych,

3. Brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,

4.Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach, ubóstwo,

5.Brak infrastruktury socjalnej w gminie,

6.Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,

7.Brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

XII. REALIZACJA PROGRAMU I PRZEWIDYWANE EFEKTY.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Ustrzyki Dolne na lata 2014-2017 jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych przy współpracy z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendą Powiatową Policji,
- Placówkami oświatowymi,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną
- Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Organizacjami pozarządowymi.
- Sądem Rejonowym w Lesku
- Prokuraturą Rejonową w Lesku
- Poradnią Leczenia Uzależnień w Lesku
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia SOS Lesko

Przewidywane efekty realizacji programu.

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnianie systemu pomocy rodzinom dotkniętych przemocą.
5. Zwiększanie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zbudowania systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętych przemocą.
7. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
8. Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży dotyczących zagrożenia płynących z uzależnienia występującego problemu.
9. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji, wynikających z przemocy.

XIII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU.

Monitoring zapisów Programu, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania

dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany. Monitoring będzie się odbywał na podstawie protokołów ze spotkań członków zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

XIV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2017 finansowane będą z budżetu oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.
2. Corocznie zostanie sporządzony plan finansowy do Programu środków przeznaczonych na realizację w danym roku budżetowym zadań niniejszego programu.

XV SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych do dnia 31 marca każdego roku przedłoży radzie gminy sprawozdania z realizacji Programu.

XVI. WYKAZ PLACÓWEK NA RZECZ OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.

LP	Nazwa i adres	Telefon kontaktowy
1	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych ul. Wyzwolenia 7 38-700 Ustrzyki Dolne	/13/4611868
2	Zespół Interdyscyplinarny działający przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej ul. Wyzwolenia 7 38-700 Ustrzyki Dolne	535179888
3	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych	/13/4711080 wew.55 W sytuacjach kryzysowych 665996444 do godz.20.00
4	Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych	997
5	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ustrzykach Dolnych	/13/4611291
6.	Punkt Konsultacyjny Ośrodka Interwencji Kryzysowej ul. Pionierska 10 38-700 Ustrzyki Dolne	/13/4614103

Załącznik:

Harmonogram działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Ustrzykach Dolnych na lata 2014–2017.

